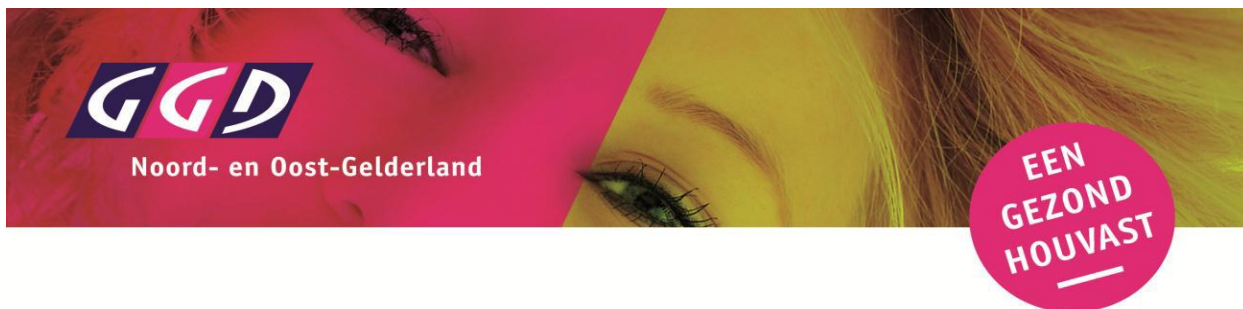

Bestuursagenda publieke gezondheid 2014 – 2018 *Gedeelde ambities gemeenten en GGD in Noord- en Oost-Gelderland*

1. Inleiding

In de Bestuursagenda publieke gezondheid zet het Dagelijks Bestuur van de GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) de toekomstvisie van zijn GGD neer in gedeelde ambities en agendapunten voor 2014 – 2018. Na het opmaken van de balans over de bestuurstermijn 2010 – 2014 is met bestuursleden, management van de GGD en ambtenaren stilgestaan bij de perspectieven, ambities en doelen voor de toekomst van de publieke gezondheid. Vanuit de missie is in ambities en agendapunten de visie voor de periode 2014 – 2018 geformuleerd.

Missie

“GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD biedt actief ‘Een gezond houvast’ en bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners.”

GGD NOG is werkzaam voor zowel de hele samenleving in Noord- en Oost-Gelderland, afzonderlijke gemeenten of gedeelten daarvan zoals buurten of scholen. De GGD NOG doet dit namens de gemeenten. Hierbij nemen we geen verantwoordelijkheden over, maar signaleren actief, verbinden, geven richting en zo nodig praktische ondersteuning om lokale aanpak te realiseren.

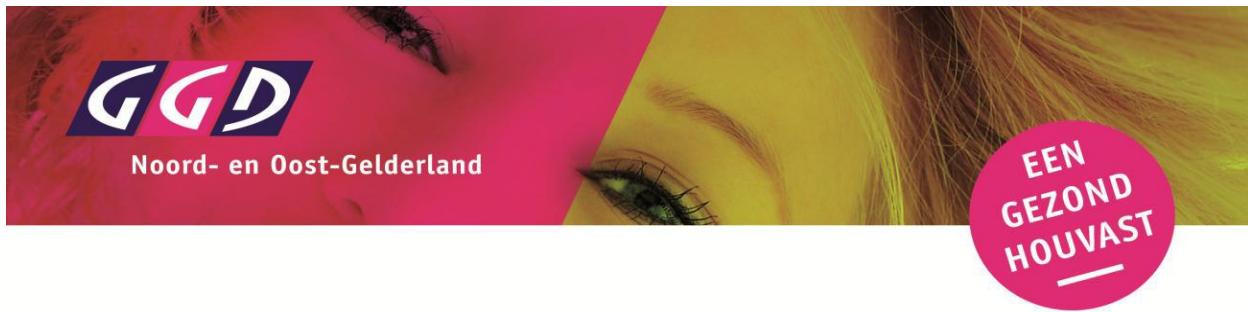
Bij de GGD NOG staat de gezondheid van de inwoners centraal. Dat geldt zowel voor acute situaties (crisissen en incidenten) als voor de langere termijn waar preventie een rol speelt. GGD’ers nemen de visie op Positieve Gezondheid als basis voor het handelen: ***“Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.”*** Dit vanuit het vertrouwen dat ieder van ons een actieve bijdrage kan leveren aan de gezonde toekomst van onze gemeenschap. Door het opbouwen en onderhouden van betekenisvolle samenwerkingsrelaties werken GGD’ers samen met vele partijen aan de gezondheid van de burgers van Noord- en Oost-Gelderland.

2. Ambities publieke gezondheid

Op basis van de missie van de GGD NOG en de veranderingen in de directe omgeving, maar ook wereldwijd, zijn vijf ambities uitgesproken door het Dagelijks Bestuur:

1. Stabiel ankerpunt zijn en blijven

De GGD is een stabiel ankerpunt in een onrustige wereld waarop we elk moment kunnen teruggaan. Met de specialistische en medische kennis en kunde is een vaste kern voor

publieke gezondheid beschikbaar voor de inwoners, samenwerkingspartners en gemeenten. Aanpak en vraag zijn afgestemd. Burgers zijn vanuit collectief belang beschermd tegen dreigende inbreuken van buitenaf op de gezondheid, zoals infectieziekten, medisch milieukundige risico's, rampen en crisis en maatschappelijke onrust. De problematiek overstijgt gemeentegrenzen. De regionale GGD waarborgt slagkracht en expertise.

2. Actieve houding en positioneren taken voor veiligheid en publiek belang

De GGD communiceert zijn mogelijkheden helder, waarmee de beschermende en bewakende taken zichtbaar en herkenbaar zijn. Actieve reactie volgt op signalen van maatschappelijke onrust. De GGD staat op het netvlies, is herkenbaar in gemeenten en laat van zich horen. Staat open voor de dialoog en is toonaangevend in het maatschappelijk debat over publieke gezondheid. De GGD en GHOR¹ versterken elkaar. Sociale veiligheid en groepen met grote gezondheidsrisico's hebben continue aandacht. De verantwoordelijk bestuurders krijgen actief ondersteuning door het bieden van handelingsperspectieven, zowel inhoudelijk als communicatief. Met open vizier steun bieden waar mogelijk en een spiegel voorhouden waar nodig.

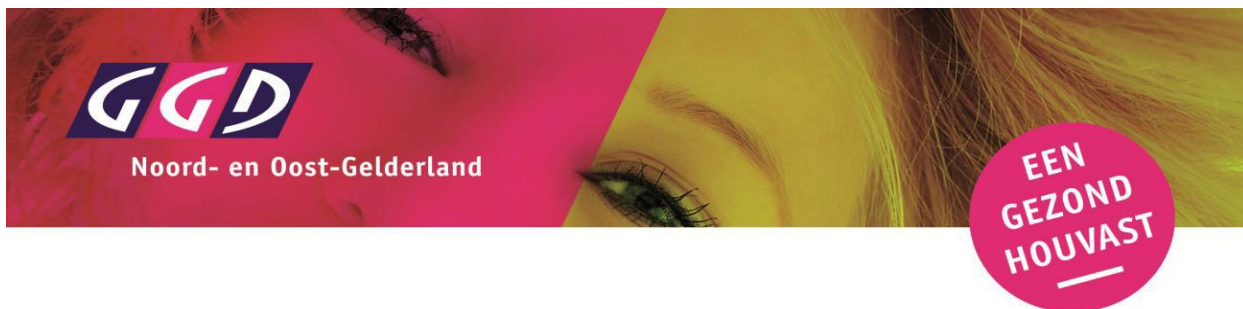
3. Lokaal maatwerk en flexibele inzet: samenwerken staat voorop

Lokale vragen worden op maat opgepakt, waarbij de burger in de gedeelde ambitie met de samenwerkende partners centraal staat. Flexibele inzet voor maatschappelijk georiënteerde taken is mogelijk en sluit aan op de ontwikkelingen in de samenleving. De transitie in het sociaal domein spelen hierin een leidende rol. Aansluiten op gebiedsgericht werken, onder andere door de jeugdgezondheidszorg en in co-creatie met anderen samenwerken, maken hiervan onderdeel uit. Zichtbaarheid op de plek waar ouders en jongeren elkaar ontmoeten is uitgangspunt voor de versterking van en samenwerking in de jeugdketen. Bij de schaal van flexibel inzetten is doelmatigheid uitgangspunt. De antenne om veranderingen te signaleren staat steeds aan en de GGD beweegt hierin vernieuwend mee. In samenwerkingsnetwerken (lokaal en regionaal) is inbreng van toepasbare en specialistische kennis. Delen van kennis en inzichten is voor de professionals een belangrijk onderdeel van de uitoefening van hun publieke taken. De GGD heeft externe oriëntatie, werkt als netwerkorganisatie en heeft een nieuwe stabiele plek in het veranderd zorglandschap.

4. Preventie voor zorg

Vanuit inzicht in de gezondheid biedt de GGD samen met andere organisaties, kansen om door gerichte preventie de kosten van de gezondheidszorg en de gevolgkosten voor de sociale zekerheid te reduceren. Elk individu is verantwoordelijk voor de eigen gezondheid. De burger krijgt informatie om bewust onderbouwde keuzes te maken over gezondheidsthema's en een gezonde leefstijl. Dit met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarbij draagt de GGD eraan bij dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze

¹ GHOR = geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, onderdeel van de Veiligheidsregio NOG

samenleving. Preventie, zorg en ondersteuning zijn lokaal op maat verbonden. De integrale aanpak van preventie staat centraal, zowel in de jeugdgezondheidszorg als de ondersteuning voor ouderen om eigen regie te (blijven) voeren over het leven

5. Bijdragen aan maatschappelijk resultaat en rendement door monitoring, signalering en advisering

Kennis en advies als kerntaak zijn zichtbaar en worden benut. Gemeenten ontvangen ondersteuning bij hun verantwoordelijkheid voor de volksgezondheid en het sociaal domein en ervaren de toegevoegde waarde van hun collega's van de GGD. Ontwikkelingen en signalen worden actief, in samenspel met gemeenten, opgepakt en van advies voorzien. Informatie wordt op verschillende manieren (digitaal, persoonlijk en schriftelijk) geboden. Met de beschikbare en geanalyseerde informatie uit verschillende bronnen, krijgen gemeenten ondersteuning om de collectieve middelen zo gericht mogelijk in te zetten. Kennis, ervaring, inzicht en overzichten geven ondersteuning om een beweging te maken in de richting die gemeenten beogen. Zo kunnen zich nieuwe perspectieven ontwikkelen op wat we met elkaar in de toekomst kunnen bereiken. Gemeenten en GGD bundelen de krachten om de zorg voor de 22 gemeenten vorm en inhoud te geven en te monitoren.

3. Bestuursagenda

Het Dagelijks Bestuur heeft naast de uitwerking van de gezamenlijk geformuleerde ambities de thema's voor de Bestuursagenda uitgewerkt:

1. Gemeenten en GGD staan voor gezamenlijke ambitie publieke gezondheid

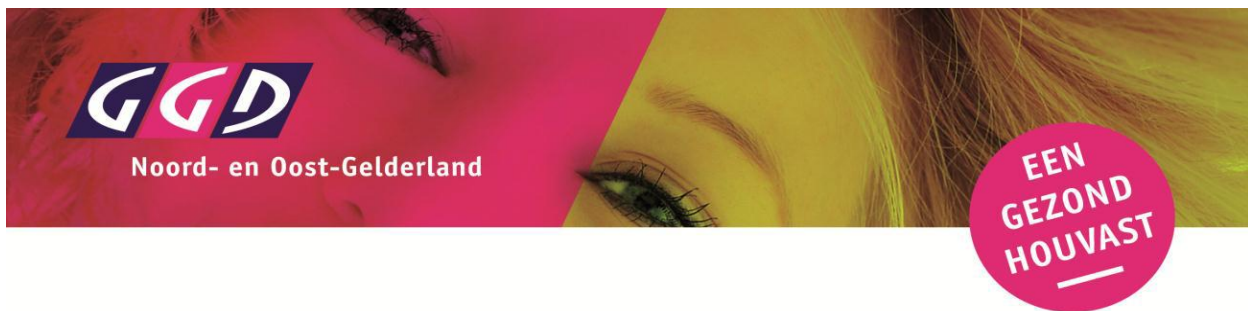
Door mee te bewegen met de ontwikkelingen bij gemeenten en maatschappelijke partners staan gemeenten en GGD voor de collectieve gezondheid en sociale veiligheid van de inwoners. De burger staat hierin centraal. Gemeenten formuleren in het sociaal domein nieuw beleid en zetten nu de kanteling in naar meer vroegsignalering en preventie. Ze werken hierin met ondersteuning van hun GGD aan een preventieve agenda en monitoring van de transitiedoelen. In de uitvoering van zijn taken beweegt de GGD ook mee met de veranderingen in het sociale domein. De GGD werkt aan nieuwe verbindingen tussen publieke gezondheid en het sociale domein. Gemeenten en GGD werken, samen met andere partijen binnen en buiten de zorg, aan de maatschappelijke opgaven voor de gezondheid van alle inwoners van Noord- en Oost-Gelderland – van jong tot oud. De verbinding ontstaat hierbij vanuit de vier landelijke perspectieven op de volksgezondheid², waaraan we lokaal en regionaal een eigen kleur geven:

1. Op en top gezond³

Iedereen zo lang mogelijk gezond houden en zieken zo snel mogelijk beter maken.

² 'Een gezonder Nederland – Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2014' van het RIVM

³ Klik door voor filmpjes per perspectief

2. [Iedereen doet mee](#)
Kwetsbare mensen ondersteunen en maatschappelijke participatie bevorderen.
3. [Heft in eigen handen](#)
Autonomie en keuzevrijheid van de burger stimuleren.
4. [Gezonde welvaart](#)
De zorg betaalbaar houden.

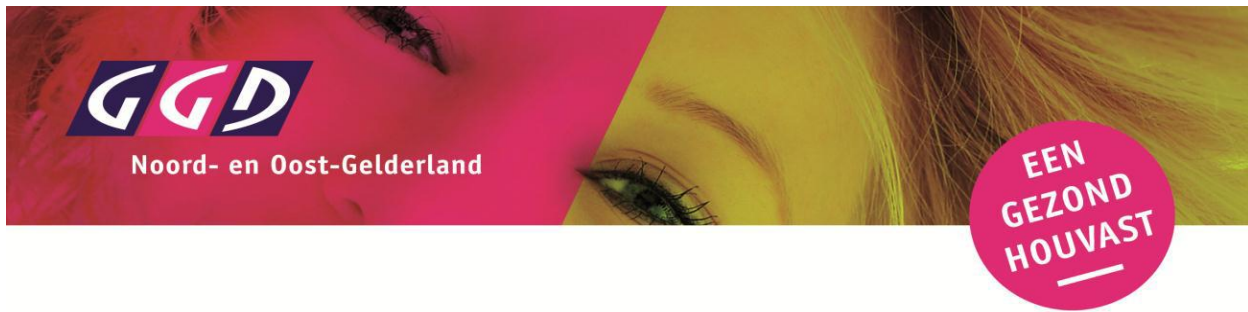
Doelen:

- ✓ Versterken van de verbinding tussen de jeugdgezondheidszorg en de uitvoering van de preventieve activiteiten die vallen onder de Jeugdwet. Door de signalen die de JGZ in een vroeg stadium opvangt snel (lichte vorm van) ondersteuning bieden. Preventie nog meer nadruk geven, dichtbij jongeren, scholen en in de wijk.
- ✓ Aansluiten van taakuitvoering door de GGD op de ontwikkelingen in het sociale domein en vernieuwen van GGD-taken. Afhankelijk van de behoefte bij gemeenten nieuwe taken verkennen, zoals kwaliteitstoezicht in het sociale domein.
- ✓ Leveren van de (epidemiologische) informatie en gegevens aan gemeenten voor gebruik bij het onderbouwen, monitoren en evalueren van beleidsbeslissingen in het sociaal domein. De informatie helpt ook om richting te geven aan (zorg)beleid, bij te sturen en te signaleren. Dit door analyses van gegevens van samenwerkingspartners, gebiedsanalyses, Zorgatlas en GGD-monitors
- ✓ In preventieprogramma's uitgaan van eigen kracht, informele zorg en een goed vangnet voor wie dat nodig heeft. Leveren van expertise door de Academische Werkplaats AGORA bij de start van initiatieven tot en met het evalueren van samenwerkingsprojecten die onder andere gericht zijn op het betaalbaar houden van de zorg.
- ✓ Voortzetten van ondersteuning door de GGD van gemeentelijk gezondheidsbeleid in brede zin, met inzet van de expertise van de GGD en met gebruik van de landelijke netwerken vanuit de publieke gezondheid. Waar mogelijk ideeën en initiatieven van gemeenten bundelen om slagkracht en schaalvoordeel te bereiken.

2. Voortzetten en versterken bestuurlijke betrokkenheid bij onze GGD

Bestuurlijke betrokkenheid versterken doordat de GGD naar de gemeenten toe komt. De nadruk ligt op de gemeentelijke en regionale schaal, en op aansluiting bij de wethouders en ambtenaren met portefeuilles op het brede terrein van publieke gezondheid. Gemeenten ervaren nabijheid en de GGD is herkenbaar. Met gebiedsgericht werken biedt de GGD als eigen gezondheidsdienst van gemeenten een houvast aan de bestuurders. Dit door aan te sluiten bij overlegstructuren zoals de gemeenten en samenwerkingspartners die vorm hebben gegeven, voor bestuurders, ambtenaren, management en professionals.

Op vraag krijgt de bestuurder op maat advies en ondersteuning bij de invulling van zijn/haar (volks)gezondheidsverantwoordelijkheid. Versterking van de samenwerking tussen ambtenaren volksgezondheid en GGD door intensief overleg in de drie regio's Achterhoek, Midden-

IJssel/Oost-Veluwe en de Noord-Veluwe. Vanuit deze vernieuwing krijgt de beïnvloeding van gemeenten op en flexibilisering van het takenpakket op decentraal niveau verder vorm. Vanuit het uitgangspunt nabijheid en herkenbaarheid is andere bestuurlijke en ambtelijke sturing mogelijk en gewenst. Wethouders en burgemeesters vinden elkaar in de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor sociale veiligheid en krijgen ondersteuning door hun samenwerkende GHOR en GGD.

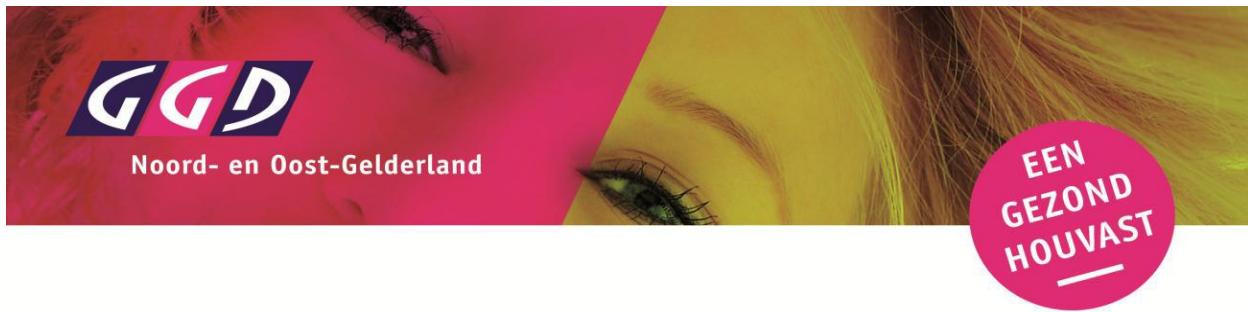
Doelen:

- ✓ Verbeteren van de inbreng vanuit de publieke gezondheid in de overlegsituaties in de verschillende regio's en op de beleidsterreinen die raakvlakken hebben met publieke gezondheid
- ✓ Beantwoorden van vragen van wethouders en ambtenaren door de deskundige professionals die binding hebben met de lokale/regionale situatie
- ✓ Vergroten zichtbaarheid van GGD'ers in de gemeenten en leveren van toegevoegde waarde aan de lokale overlegtafels
- ✓ Aansluiten op nieuwe netwerken en samenwerkingsvaardig optreden
- ✓ Flexibiliseren van dienstverlening naar meer maatwerk op lokaal/regionaal niveau en stabiel houden van taken met grote gevolgen voor de publieke gezondheid en (sociale) veiligheid, zoals natuurrampen, milieu-incidenten, uitbraken van infectieziekten en incidenten met maatschappelijke onrust.
- ✓ Versterken van de verbinding tussen sociale veiligheid en publieke gezondheid, op basis van een nauwe samenwerking tussen GHOR en GGD

3. GGD als publieke gezondheidsdienst van en voor de 22 gemeenten: samen gericht op de toekomst

Gemeenten beschermen samen met hun 7x24 uur beschikbare GGD, het collectief belang van de burgers door de inwoners te beschermen tegen dreigende inbreuken van buitenaf op de gezondheid en de sociale veiligheid. Door extra taken zoals forensische geneeskunde en de toezichthoudende taak in de kinderopvang ligt een stevig fundament onder de publieke gezondheid. De GGD ontwikkelt zich hiervoor door als een flexibele organisatie die de ambities voor publieke gezondheid en veiligheid weet te verbinden met de lokale en regionale implementatietrajecten van gemeenten in het sociaal domein. GGD en GHOR zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, waarmee de gemeenten integraal advies en ondersteuning (kunnen) krijgen van signalering tot het 'vangnet' voor kwetsbare burgers.

Samenwerken aan gedeelde ambities is het uitgangspunt van bestuur en GGD bij toekomstgerichte vraagstukken van preventieve jeugdgezondheidszorg tot ouderengezondheidszorg. Dit passend binnen de veranderende perspectieven in het sociaal domein en aansluitend op inhoudelijke samenwerking. De monitoring van de volksgezondheid sluit aan bij de antwoorden die gemeenten zoeken op hun transitiedoelen.

Hiervoor wil het bestuur een slagvaardige, herkenbare, betaalbare, financieel solide organisatie dichtbij gemeenten en klanten behouden, met heldere meerjaren-financieringsafspraken over producten en prestaties. Financieringsvraagstukken worden vanuit een balans tussen gemeentelijke financieringsmogelijkheden en ambities met publieke gezondheid besproken.

Doelen:

- ✓ Verkennen van besturingsmodellen waar voor lokaal/regionaal uit te voeren taken meer zeggenschap naar portefeuillehouders volksgezondheid of jeugd in de regio gaat
- ✓ Verduidelijken van de wettelijke/verplichte en de boven-wettelijke/niet-verplichte taken van de GGD en de invloedsruimte van gemeenten hierop. Dit ook door de huidige indeling in basis- en plusproducten verder uit te werken
- ✓ De discussie over de positionering van de jeugdgezondheidszorg voeren naar aanleiding van initiatieven die gemeenten op dit terrein nemen. Het Dagelijks Bestuur bevordert en faciliteert deze discussie actief. Los hiervan versterken van de inhoudelijke samenwerking met gemeenten en jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen.
- ✓ De discussie over de financiën van GGD NOG voeren in samenhang met de inhoud en omvang van het takenpakket van de GGD voor de publieke gezondheid

4. Jaarlijkse vertaling van de Bestuursagenda publieke gezondheid 2014 – 2018

De Bestuursagenda geeft richting aan het beleid en de doelen voor de komende jaren. Het Dagelijks Bestuur van de GGD werkt jaarlijks de Bestuursagenda uit in voorstellen voor de Uitgangspuntennota's en Programmabegrotingen van de komende jaren. Met deze beleidsdocumenten bepalen de deelnemende gemeenten de beleids- en de financiële kaders voor de GGD. De gemeenteraden geven hierop hun reactie. Het Algemeen Bestuur met de wethouders volksgezondheid van de 22 gemeenten stelt de begroting vast. Ook bevat de Bestuursagenda onderwerpen waarover het Algemeen Bestuur afzonderlijk discussieert en beslist.